

Latweeschu Awises.

Nr. 32.

Zettortdeenâ 9. August

1856.

Awischu-sinnas.

No Krimmes lassam, ka nu gan wissi eenaidneeki isgahjuschi no Kreewu rohbeschahm, bet Enlenderi naw spehjuschi tik ahtri aiswest sawas leetas; tadeht Krimme wehl atliffuschas wiffadas leetas. Kreeweem tahs ne gribboht atstahht, tadeht nu ar ugguni tahs fadefsinajoht, prohti wiffadas wezzas lehgeraun mahju-leetas ko tee aplam dauds bij Krimme faweddufschi. Tâ dedsinajuschi 500 tuhft. mahrzinas ohgfu, un arri pulks salmu un feena. Wehl effoht 2 tuhft. barroti wehrfschi ar fuggaem jawedd prohjam, bet fuggi truhfstoht. Karsê mums wehl stahwoht 12 tuhft. saldati. — Ar to leelo ugguns grehku Tessalonikes pilsatâ nodegguschi 262 bohtes un magasihnes, 146 nammi, 2 Turku Deewa nammi un 1 leela skohla. Ar laupitajeem un Turku tizzigu nedarbeem prett kristiteem tur wehl pohsta deesgan! Turku Keisers sawus saldatus un arri zittas leetas gan fahl pahrtaisiht us Siropas tautu mohdi, bet par to tee ihsti Turki paleekoht wehl niknaki. Awises stahsta ka Enlenderi un Sprantschi nu pateefi iseimoht no Turku semmes ahra un Sprantschu leelakais Generals Peliffjers mahjâs jaw pahrnahzis un ar leelu augstu gohdu un preeku sanemts un pagohdinahts tappis fur ween brauzis. — Nu tik ihsti israhdahs kahdu leelu skahdi tee leele pluhdi Sprantschu semme padarrijuschi. Weena weeniga Gubernamenti effoht wairak kâ 10 Miljoni rub. skahdes; kahdi 9 Miljoni rub. gan effoht dahwinati no scheligahm firdim, bet pawissam wairak kâ 300 Miljoni effoht skahdes! Zik paliga tas nu isnes! — Ka Sprantschu un Eistreikeru

Keiseri kahdâ Wahzsemmes pilsatâ sanahf-schoht, no tam itt ne ko wairs ne dsird, bet lassam ka Eistreikeru Keiseram ar Pruhfschu Kehniau buhschoht sa-eeschanahs Teplizes pilsatâ, Beemeru semme. Ir Greekeru Kehnisch Otto taggad Wahzsemme kahdâ wesselibas awotâ un sakka ka Wahzsemneeki par to nu gribboht gahdaht, ka Sprantschu un Enlenderu karra-spehks lai iseimoht ahra no Greekeru semmes, jo Greekeri no teem par dauds effoht apspeesti. — Seemel-Amerikâ, fur leels pulks to dselses-zekku un pa leel-uppehm to dampfuggu bes sinnas dauds un par dauds ahtri skreen, ilgaddus noteef daudstahrtiga nelaima brauzejeem. Tad nu atkal leels dampfuggis Grijas-esarâ fadedsis un 40 zilweki breefnigu nahwi redsejuschi. Arri 9tâ Julijâ ar damprattem, no Wisadelwias pilsata braufuschi us Wassintones pilsatu islustetees weens tuhftstohts weens fimts skohlas behrni ar saweem mahzitajeem un raddeem. No Wassintones nahkuschi prettim atkal zittu damprattu leela garra reise. Tee rattu un maschihnesweddeji jeb usraugi naw usmannigi bijuschi un naw pee laika apturrejuschi, un tâ tad abbas garras rattu-rindes faskrehjuschas weena prett ohtru ar tahdu warrenu spehku, ka tee pirmee 4 leeli ratti druppu druppâs salausti un tee nabbaga behrni fasppeesti tappuschi. Nu tee pakkaleji ratti wehl scheem usskrehjuschi wirsu, ugguns no maschines uskrittis un nu sahzis wiss tik ahtri degt, ka ar ugguni, duhmeem un rattu krischanu tik ne tas leelakais behrnu un lauschu pulks ar itt breefnigu pohsta nahwi nogallinahts, jeb neschelligi eewainohts. Wehl ihsti ne sinn zik to behrnu tâ gallinati tappuschi. Wainigais rattu wed-

dejs ar gipti sewi paschu nokahwis. — No Schweizeru semmes kur no semmu semmehm fungi nahk un eet tohs Deewa brihnuma darbus leelu leelõs Alpu kalnõs redseht, lassam, ka kahds kungs weens pats, bes zekka-waddona gribbejis ustahpt Pilatus-kalna galla. Bi-juse leela migla, apmaldijees un nokrittis no kalna leela besdibbini! Darba-wihri kas tur strahdajufchi to atraddufchi falaustu un fagraustu, nosistu! Tuhktofschus rub. selta nau-das atraddufchi wiina kulle un zeddeli ar to wahrdu Schedels. Sakka ka Enlenderis bijis.

No Spanjeru semmes raksta, ka tee dumpineeki Saragoffas stipra pilfata ar labbu effoht padewufchees. Kad redsejufchi ka Kehnineenes karraspehls taifijees to pilfatu aplehgereht un dabujufchi dsirdeht, ka tee dumpineeki wiffas zittas Spanjeru pilfatas ar warru falausti un meerigi palikufchi, tad padewufchees un peeluhgufchi lai tohs schehlo. Kehnineene ne ween scheem schehligi peedewufi, bet ir teem zitteem dumpineekeem schehligu un peedewigu firdi rahdijufe, un tikkai tee niknakee dumpineeku meisteri un tahdi kas itt besdeewigus breefmas darbus padarrijufchi, ka jaw ihsti flepkawi un rasbajneeki, tohp teefati. 17 tahdus waldifchana likkufe noschaut Barzelonas pilfata. Zittus weddoht pahr juheu us salahm, lai tur farus grehku darbus atsiht un atgreeschahs. Lai nu Deews palihds tai Kehnineenei faru nelaimigu semmi no nemeera un pohstitajeem pasargah. Darba ar to wehl buhs deefgan.

— 3.

Saunas sinnas.

No Leel-Efferes. Tai 7ta Suhni bij ap pufdeenas laiku schẽ itt bahrgs laiks, kas daschu flahdi padarrija. — Wiswairak Kruffa un leelu leela wehtra. Kruffa tais muischelis Luktas un Lunindõs rudsus apflahdeja; bet — ta wehtra nu — ta irr brihnumus darrijufe! —

Pampaku basnizai blekka, jauns jumts noklahts, abbetu dahrsam dauds kohki par wiffam nolausti, Luniku muischelis itt jauns muhra labbibas schkuhnis ta sagahsts, ka wezza pirts, un mescha dauds simts kohki gan ar wiffu fakni israuti no semmes, gan arri pufchu pahrlausti un galli aplausti, ta ka ko pabrihnetees, kad tur mescha ee-eet un reds tohs kohkus tschuppas gullam. — Ta wehtra effoht kahdas 2 juhdes Skrundes mescha kohkus laudama gahjufe, un leelu flahdi padarrise.

K.

Wahzsemme, Krepeldes (Krefeld) pilfata effoht no 16ta us 17tu Aprilu, pascha pufnakti 3 tahschu nams pats no sewis sagruwis, kurrã 27 zilweki dsihwojufchi. Tee 9 zilweki, kas appafschejas istabas dsihwoja, nosifti, starp scheem kahdi 7 pawiffam sagruhsti. — No widdejas un augfchas tahschas 7 dikti fafisti; tikkai 6 no augfchejas tahsches dsihwi atlikufchi, bet tatschu arri eewainoti.

Redsi, lassitais, zik kohki derr apguldamees faru „Tehws muhs“ un ir schohs wahrdu no firds noskaltih: „Zeb ja tai nahwei arri-dsan Buhs schinni nakti nomahkt man, Tad dohd man weeglu noschkirschan; Deews peenem mannu dwehseleht, Ness to us tawahm rohziahn Gelfsch tawas debbes walstibas.“

No Stokolmes pilfata Sweedru semme raksta, ka Sprantschu Keisers effoht Sweedru Kehninam schinkojis 6 ohlektis garu un 4 ohlektis plattu speegeli. Schis leelais, dahrgais speegelis Wahzsemme, Ahkenes pilfata (Aachen) taifihst, effoht bijis arri Londonẽ, tai leela glahschu-pilli, kur wiffas pasaulesleetas israhda.

J. B.

Siltas semmes — breefmu semmes.

Widdus Amerikã, atlantika juhra, irr leels pulks fallu, ko par Waffar-Indiju fauz. Schahs fallas tanni karsta semmes-strehki, kur ne kad seemas naw. Weenumehr tur irr

filts un jauks laiks, tikkai kahdus mehneschus, no weetas lihst leetus. Zik ko leetus atstahjees atkal fahle un kohli no jauna fakto un nu katrà laikà warr dabduht prischus kohla-augtus. Tur wissi lauki un tihrumi ar zukkura-steebreem, kappejas-stahdeem un bohwillas-krubmeem apstahditi. Meschòs lepni seed tahdi kohli kas tikkai retti pee mums wiffleelakòs treipuschòs sibli, panihkuschì kà zeetumneeki aug. Tahs irr ihsti augligas semmes?

Tahdà fallà, ar wahrdu Antigoà, kahdòs Wahzsemneeks mahjas un zukkura-tihrumus un pabrihkus bij eegruntejis, un dsihwoja laimigs un baggati pahrtizzis. Winna draugs, leels dabbas sinnatais Wahzsemme, to sinnaht dabujis, dewahs us jubru wiinu apmekleht un to atradde pilnibà dsihwojohht. Kahda rihta agrumà bij fanahkusi wissa wiinna faime, daschu daschadi zilweki, melni un balti farkani un pelleki, leeli un masi; schee wissi taisijahs us kahsu-gohdibahm. Dseedadami fawas eerastas blehnu-dseefmas katris steidsahs pee sawa darba. Us scheem strahdneekeem stattidamees, leelu deggoshu lampu eeraudsiju tahku jubrà, kas pat labban no jubras iskahpdama, pee debbes-welwes turredamahs ar ween augstati dewahs, tà kà schi falla stary scheem starreem ar sawu kohschumu un gresnumu, kà rohse speegeli, jubrà atspihdeja. Ta bij mihka faulite kas no jubras iszehlahs. No preekeem pahremts isfauzohs ar Dahwidu: „32, 7. Zik leeli irr tawi darbi af Kungs! tueffi tohs wiffus ar gudribu darrijis, ta semme irr pilna no tawa padohma.

Kamehr es tahdàs dohmàs stahweju, nahze jauna Mehgereene, atnesse mannu kappejas krubfiti un zigari. Brihnums, schahs meitenes gihmis ne mas ne-isflattijahs tahds, kà wakkar, bet gluschi behdigis un nogurris. Schè, zeenigs kungs, Zuhju kappeja. Kà jums schodeen klahjahs? — Zeenigs kungs likke man Jums prassihht, woi Zuh ne-eeschoht apluhkoht grahda-mehru (laika-rahditaju)?

Pateizu meitin, grahdu-mehrs narw fakkis, gan to panahksim! Bet falki man, kas tew faisch?

Uf zeenigs kungs, man narw wifs labbi! esmu gluschi faslimmufi. To fazzijusi, aisgahje stenedama.

Kapehz tad schi tik bailiga, un kapehz man prassija pehz grahdu-mehra? Ne! Tur laikam labò gan narw. — Uzis pazehlis pahrsfattiju scho plattu debbes-welwi, bet ne neeka ne-erandsiju, kà tikkai gaisu tahdu duhmakainu un peetwihkuschu, kà pee mums, kad pehrkòns ilgi narw bijis. Pehz tam eegahju pee manna drauga istabà. Tas gulleja wehl gultà, lai gan schis zitteem rihteem ar ween tas pir-majs kahjäs.

Kas ta par gullu, tik ilgi — usfauzu winnam. Es dohmaju, kà Jums gan schodeen darba wis ne truhks!

Lai Deews pasarg', kà pehz kahdahm stundahm par dauds darba narw, atbildeja mans draugs. Man tà rahdahs, kà breefmigi pehrkoni un aukas turwumà.

Ne trahpijat wis, draugs mihkais, grahdu-mehrs rahda, kà wehl labbaki laiki us preekschdeenahm gaidami. — Uf draugs, tà tas wis narw. 30 gaddi buhs, kamehr es Wakkar-Indija dsihwoju, par scho laiku esmu kahdas astonas reises tahdas breefmigas aukas un wehtras peedsihwojis. Schahs pehdigas trihs reises es riktigi biju notrahpijis, kad tahs nahks; jo preeksch tam manni mohzija sawadas kaulu-fahpes, tahdas paschas manni arr taggad mohza; tadeht es tew falku, breefmigas stundas turwu klahht.

Mans draugs fazzija, lai eiioht un falkoht wiinna faime, kà lai wiffas leetas glahh, zik ween warredama. Pehz tam dewohs us jubmallu, gribbedams redseht, kà schee leeli dabbas-spehki iszektahs. Pehz masa brihtina lautini skrehje, kà bittes un ne sinnaja, ko grahbt un tur glahbt; zitti steidsahs us zul-

Kura-pabriku strahdneekeem pasazzih, ka weh-tras un aukas tuhwmã. Zitti skrehje us ohstu, kur laiwineeki ar laiwahm stahweja, scheem par to sinnu doht. Pa tam nammã wiffas dahrgakas leetas un dauds ehdamas-leetas tappe sanestas pagrabbã. Us pulksten desmitem wifs bij gattaws, un nu tif gaidija, kas notiks.

(Turplikam beigums.)

Sawada apnemfchanahs.

Wahzu Awisès raksta, ka ne fenn kahds Calenderis wahrda Scherps mihfoschanas firdehstõs nomirris, kas 30 gaddus wezz buhdams noluhkojces sewim bruhti, to tohti mihlejis. Un kad ta, par winna laimi jeb nelaimi, arri fohlijusees pee winna eet un ar to liktees laulatees, tad schittees wiffai laimigs. Bet bruhtes tehnam prahts paschleebees un — winna prezseschanahs is nihkuse. Un lihds ar to wifs winnam rahdijees isnihzis: winna lihgsma firds un jauka pafaulẽ tam par pohsta tukfnesi palikkufchas. Tapehz nofkummis eelihdis sawã lambari. — Raddi un draugi jaw sahze behdatees, ka tikkai ne noschautohs; — bet ne ka; itt sawadas dohmas tam eeschahwufchahs prahtã. Lizzees gultã un fohlijees tif ilgi skumju sehgã gulleht, lihds nomirtu. Un riktigi, wihrs fohlijis, ir darrijis. Gullejis gan 49 gaddus sawã gultã; un pehz desmit gaddeem ne wehlejis ne lohguš wairs atwehrt. Un, kã par brihnumu, tõs 49ndõs gullefchanas gaddõs weenu reisi tikkai apfirdis; allaschin papillam ehdis un dsehris, isfkattijees kã rohse, un swehris 14 pohdus. Tikkai neddeku preeksch sawas mirfchanas fuhdsejees, ka lahga ehst ne gribboht. Sa-

was dshiwibas 79tã gaddã ar nahwi aisgahjis. — No mallu mallahm lautini atskrehjuschi to ehrmu flattitees, kurru mihfoschanas skumjas nokawufchas! Redsi zik to besprah-tigo pafaulẽ gaddahs!

S. B.

Studdinaschana.

Kad tas pee Nurmemuifchas, Mihgas kreisẽ un Ruhjes basuizas draudse peederrigs Spiggu frohdsneeks Jurris Pulkihis, parradu deht konkursẽ krittis, tad tohy no Nurmemuifchas pagasta-teefas wiffi tee, kam kahdas taisnas parradu praffifchanas buhtu, zaur scho usaijnali, 2 mehneschu starpã, prohti: wifswehlaki lihds 3 fcho Septemb er f. g. pee schis teefas peeteiltees, jo pehz scho isfchegfchanas terminu neweenu wairs ne klausihis.

Nurmemuifchã, tanni 3. Jubli 1856.

1

(S. B.) + + + Mikkel Ahboltin, preekschdetais.

(Nr. 20.) J. Lagfy, fkrhweris.

10tã Jublijã f. g. us Gezawas un Zelgawas leeljeku iskrittuse Brieftascha (kabbatas grahmatina kur naidu un grahmatas eeleef) no melnas abdas taisita, ar papibreem celschã. Gezawas muifchas-waldifchana eedohs 1 fudr. rub. pateizibas mafsu tam gohda wihtam, tas to atradis, Gezawas muifchã nодоhs.

2

Widjemmẽ Zehju kreisẽ Naunas basuizas-draudse Wesselaufkas muifchas Uppetu mescha-fargam Marz Kallahz, tai nakti no 26tã us 27to Jubli 1856, ir melna fehwe us gannibahm nosagta, 10tã gaddã no widdeja pilniga auguma, ne kahdas zittas sihmes kã tikkai kreifas puffes aufsgals jau kummekã buhdamai nogreests un seddufkas weetã us mugguras mafs bal-tumis; irr weiziga skreeschanã, no 50 rubl. fud. wehrtã. Kas par scho nosagtu fehwi warretu flaidru stannu doht, dabhuhs par pateizibas mafsu 10 rublu fudraba pee

Tai 1mã August 1856.

Marz Kallahz, 3
Wesselaufkas mescha-farga.

Lihds 6. August d. Mihgã atnahufchi: 1320 fuggi un isgahjuschi 1181.

B r i h w d r i k k e h t .

No juhrmallas-gubernements augstas waldifchanas puffes: Oberlehrer G. Blaesẽ, Jensor. Zelgawã, tai 7. August 1856.

No. 185.

Latweeschu Alwifschu

Nr. 32.

p e e l i k k u m s.

1856.

Kahds wahrds par arraju fskohlahm.

Zaur schezza waldineeku un kungu gahdashanu muhsu arraju laiziga buhschana schds pehdigds desmit gaddds leelu leelo sohli us preekschu paspehrusi. No klausichanas atraifiti un par rentineekeem palikkuschi wianni pehz sawas dsihwes lihds ar jebkurru zittu kauschu kahrtu warr pahrtikkuschi buht; un neweens prahstigs zilweks, kas zilko pasauli pahrsiht, ne ees wairs to arraju kahrtu muhsu Kursemmē noteikt par to spaidito un nelaimigo, bet jo drihs par to wissu laimigo. — Bet, fakkeet, woi schi laiziga atweeglinaschana un uskohpschana gan paliks winneem par pastahwigu labbumu, ja reisē arri wiannu prahta un dwehfeles buhschana ne tiks wairak uskohpta, ne lihds schim? Ne tizzu. Prahta gaischumam un dwehfeles samannai waijag tam meefas labbumam palikt par atswarru. Zittadi muhsu arraji paliks drihs zitti par flinkeem, kas sawu tehru mahjas dabhuhs atstahst; zitti par leekeem ehdejeem un dschrejeem; zitti par sikhsteem rubku krahjejeem; zitti par brammaneem, kas neweenam zellu wairs ne mahzesh greest. Tapehz wissi, kas winneem pateesi draugi, weenā muttē sauz: Waijag wairak fskohlu zelt; un kad laudis ne gribb ar labbu sawus behrnus fskohla raidiht, tad waijag winnus ar speeschanu speest. Bet par to, ka wairak fskohlu waijag, gan ne ar kahdu prahstigu zilweku man stribdinsch ne buhs; jo drihs par to, kahdam tahm arraju fskohlahm buhs buht, zil tur teem behrneem buhs mahzitees u. t. j. pr. Par to tad scheitan sawas dohmas ihfi isteikschu.

Arrajeem waijag arraju-fskohlas, prohti tahdas, kur arraju behrni wissu to gudribu warr panahkt, kas winneem pehzak, tehru

pehdas dsihwojoht, derr, un kur leekas mahzibas un sinnaschanas winneem to knappu fskohlas-laiku ne aisnem. Lihds schim sinnam, kad arrajs pawissam sawu behrnu fskohla raidija, winsch melleja tahdu fskohlu, kur behrns arri Wahzu wallogu un schahdas tahdas augstakas gudribas warreja eemahzitees, kas derr ammatneekam, fskriweram, muischaskungam u. t. j. pr. Bet taggad, sawu arraju kahrtu wissada wihsē redsedams jo swabbadu, jo pahrtikkuschi, jo gohdatu, winsch mellehs sawam behrnam fskohlu, kur winsch par deewabihjigu, taifnu, gaischu arraju warr palikt. Tahs leetas, kas arraju behrneem derr mahzamas, irr diwejadas, weenas tahdas, kas winneem lihds ar jebkurra zitta zilweka behrneem waijadsigas; ohtras tahdas, kas ihpafchi arraju behrneem derr sinnamas un prohtamas.

Tahs pirmahs papreeksch minnedams, fazzischu: Pirmahs un nohtigais darbs buhs arraju fskohlmeistereem, saweem fskohlas-behneem, bes tahs lassichanas, bihbeles stahstus un katkismu eemahziht un istulkoht, lai schee sawu Deewu, sawu Pestitaju un winnu swehtu prahtu mahzahs mihleht un gohdaht. Dhtrē waijadsigs darbs buhs fskohlmeistereem to basnizas meldiju eemahzichana, lai mahjas un Deewa nammā patihkama deewakalposchana rohnahs. Wehl derrehs to rohkas-rakstu pareisi behrneem eerahdiht, un ne ween tik dauds, ka behrns tohs bohkstabus proht pareisi uswilt, bet arri sinn winnus pareisi par wahredeem uslikt, un weenteesigā Latweeschu wallogda sawas dohmas gaischi usrakstih. No rehlinaschanas derrehs tee tschetri grunta-rehkinumi, prohti ta faskaitichana, atskaitichana, waitroschana un dallichana, un tad ta taifna un ta apgreesta triju pantu mahziba, ar wef-

felseem un lausiteem, ar nenosaukteem un nosaukteem skaitleem. Dee schihs skaitlu-rehlinaschanas warretu arri peelikht ihfu pamahzischanu, ka faktainu un appatu lihdsenumu, un ka tschetrlantainu leetu leelums aprehlinajams.

Schihs nu buhtu tahs leetas, ko katram arraja behrnam nohti gi waidsetu eemahzitees. Bet tahs lai arri peetiktu, prohti ja winsch ne grihb zittâ kahdâ dsihwes-kahrtâ eestah, bet tehwa pehdâs palikt. Za dauds, tad lai wehl peenemm kahdas ihfas mahzibas flah, par muhsu semmi, kahdi augsti kalni, kahdas leelas uppes tur wirsû, kahdas leelas walstis ar saweem galwas-pilsateem, un ihpaschi par muhsu tehru-semmi; un wehl kahdus stahstus no wezzeem laikeem, atkal ihpaschi par muhsu tehru-semmi. Ar to tad muhsu arraju behrni garrigi deesgan buhtu eekustinati, ta ka pehzak gan winneem tiks ne ween labprah, Deewa wahrdu walkah, un Deewa nammâ eet, bet arri schahdu tahdu zittu labbu gramatu labprah rohkâs nemt, un ta jo deenas jo wairak gudribâ un pasaules sinnaschanâ pee-augt. Za kursch wehl grihb jo augsti mahzitees, ja winsch grihb eepasihtees ar wahzu wallođu, ar jo raibahm rehlinaschanahm, ar dseefmu skandinaschanu, pilnigu Grammatiku, Geograpiju u. t. j. pr. tad lai eet zittâs skohlâs.

Bet bes tahm minnetahm leetahm, kas, ka jau fazziju, jebkurra zilweka behrnam derr, arrajeem wehl ihpaschi waijadsehs kahdas ihfas mahzibas par zittahm Deewa radditahm leetahm, zil meh, ir scheidahn no tahm sare-dsam un fadsirdam, wiswairak par tahm daschadahm semmehm, ko scheidan arram, par smilkschu, mahlu, granta, purwja semmi; par teem daschadeem lohpeem un putneem, leeleem un maseem, kas muhsu semmes gabbalds semmes-kohpejeem woi ihpaschi derrigi, woi skahdigi; par teem daschadeem kohleem, krummeem, sahlehm, par teem daschadeem semmes-augleem, kas muhsu mallâ arrajam derr kohpjami, un atkal ka jebkurra semme,

jebkursch lohps, jebkursch kohks, jebkursch semmes-auglis grihb pareisi kohpjams un wal-kajams. Tadeht muhscham skohlmeisteru, lai tas zittadi arri buhtu wehl jo mahzih, ne teikschu par derrigu arraju-skohlmeisteru, ja winsch pee schihm leetahm arri naw labbi peprattis, un ja winnam naw preeks un luste, par tahm ar saweem skohlas behrneem isrunnatees, un winneem pee tahm radditahm leetahm ta radditaja brihnischligu spehku un gudribu rahdiht. Muhscham ne teikschu to arraju skohlu labbi eetaisitu, kur skohlmeisteram naw peedohts peenahkams druwas gabbals un dahrsa weeta, lai winsch, pats sawu druwu, sawu dahrsu, sawus lohpus, sawas bittes kohpdams, skohlas-behrneem warretu ar dar-beem to wehl labbaki eerahdiht, ko winsch istabâ winneem ar wahrdeem stahstijis. Tahdâ skohlâ arraju behrni nomannih, kahds ne-is-smekkams pahrtikschanas awots irr druwa, dahrs, lohpi; un winni noman-nih, ka arraja darbs teescham naw teizams tas rupjais un geuhtais darbs semmes wirsû, bet dauds jo smalls un wegls, ne daschs zits, kurra strahdataju mehds par weeglu deenu redsetaju nosaukt; tahdâ skohlâ nomannih, ka arrajam til pat waijag gaischas sapraschanas un mahzibas, ka jebkuram zittam zilwekam, kas sawu maissi gohdigi grihb pelniht. Tahdâs skohlâs, mihli arraji, juhsu behrni ne paliks wis par pukskohla-lehzejeem, kam arraja darbs sah, smirdeht, neds par eereibuscheem ehnas grabbstitajeem, neds par uspubsteem tautas dehleem; bet winni paliks par tahdeem zilwekeem, par kahdeem juhs winnus gribbeet audsinah, par deewabihjigeem, gudreem, taifneem arrajeem, — par gohdawihreem.

Tahdas skohlas pehz mannahm dohmahm drihs warretu eetaisih us tahdu wihs, kad nowads salikohs kohpâ, un sawam kungam, lai tas buhtu pats krohnis, jeb dsimts-kungs, fazzitu: „Dohdeet mums schihs jeb tahs mahjas; meh, wissi kohpâ maksasim to renti, zil par tahm praheet, un liksim tur sawu skohlmeisteru eekschâ.“ — Tad warretu tahdas

mahjas isredseht, kas wairaf nowadda widdü, un kur derriga semme preeksch wissadeem augteem; ir tahdas mahjas, kur skohlmeisters warretu pa-ehdis un apgehrbees buht, ar feewu un behrneem; jo kamehr muhsu skohlmeisteri tikkai nabbagu maifi ehdihs, tamehr winnu darbs nihktin nihks. Tam strahdnee-kam peenahkäs fawa alga. Zuhš jaw maksajet labpraht labbu lohni, kad gribbeet kalpu dabbuht, kam drohschi sawu lohpu warreet doht rohkäs un ko drohschi warreet sawa druwä raidiht. Tad jelle ne effeet sibksti tam zilwekam, kam sawu dahrgako mantu dohdeet rohkäs, un kam ustizzeet to druwu apkloppjamu, no kurras jums tee wissu leelee preeki pa-aug, woi tahs wissu fuhrabs affaras — prohti saw us behrnus!

Scho padohmu jums dohd — ne skohlmeisters, bet zits arraju mihtotais.

—e.

Aizini winnus eekschä.

Gan Enlenderu, Sklohtu un Thru semmes waldischana zeeti us tam ranga, ka ikweens semmes eedsihwotais swehtdeenu pareisi swehti; bet ir tad tur wehl deesgan tahdi atrohdahs, kas par swehtas deenas saimotajeem palikkuschi, ka nu pat lassifeet: Gaddijahs Sklohtu semme Glasgomas pilsatä, ka laudis kahdä swehtä deenä us wesperes deewakalposchanu pee basnizas sapulzinajuschees un us mahzitaja atnahkschanu klussi gaidija. Us weenreis pahrs jaunu puischu darba drahnäs apgehrbuschees basnizai garram gahje un eefahke kahdu sineellu singi singeht. Laudim tas ne patikke, un tee pehz wakts usrauga apfahrt skattijahs, bet tanni brihdi tur neweens ne gaddijahs kas tohs us wakts nammu buht uaisweddis. Kahda deewabihjiga gaspasha masu dehlinu pee rohkäs waddaja, suhtija nu sawu dehlinu teem jaunekteem pakkat un sazzija: Eij mans dehls un aizini schohs diwi maldidamus braklus eekschä. Sehns aistezejea un drihs jaunektus panahzis aizinaja un luhdse, kà mahte tam

pawehlejusfi. Bet tee to aprahje, un eefahje lammaht.

Kad nu sehns wehl reis tohs bija luhdsis, tad palikke weens no teem apdohmigs, un sazzija us sehnu: Kad es sawu leelumu biju, tad es labpraht basnizä gahju; bet nu ilgi ne esmu bijis, es pateesi tew lihds eeschu. Wünsch panehme sehnu pee rohkäs, un dewahs basnizä, nemas ne klausidams, ka winna draugs rahjahs un lahdeja. Kad tee par basnizas durwim eenahje, tad arri mahzitajs us kanzeli uskähpe un spehzigä balsi spreddiki sazzija par teem wahdeem (Mahz. Gal. 11, 1.) Suhti sawu maifi par uhdeni, jo tu to atkal atraffi pehz ilga laika."

Saunellis klausijahs ar usmannigu prahtu us mahzitaja wahrdeem, kas tam dikti pee firds gahje. Pehz pabeigta spreddika, kad laudis no basnizas bija isgahjuschi, jautaja ta gaspasha jaunelli, woi Jums irr Bihbele? Tas atbildeja ne, bet to es sewim pirktschu. Memmeet taggad manna dehla Bihbeli, un lassfeet tanni, lihds kamehr sewim Bihbeli nopirkfeet. Rahzeet jelle luhdsami atkal nahkamä swehtdeenä scheid Deewa nammä. Wünsch eebahse Bihbeli kabbatä un aisgahje.

(Turplikam beigums.)

No Enlenderu semmes.

Londone effoht 20 Missjones beedribas. Tahm effoht naudas krahjums preeksch kristigas tizzibas isplattischanas, no 10 miljonu dahldereem. To Missjonaru jeb paganu mahzitaju flaits no Ewangeliuma tizzibas effoht 5 tuhkstoschi, kas pa wissahm pasaules mallahm irr isfuhntiti. Gohds Deewam! un gohds teem, kas ruhpejahs, ka ta luhgschana jo deenas jo wairaf warr notikt: „Lai nahk Tawa walstiba pee mums.

Lassitais mihlais! Woi tu arri pee tam ko palihdsi? To us mums wisseem tatschu tee wahrdi sazziti: „Eita pa wissu pasauli, un pasluddinajet to preezas mahzibu wissai radibai.“ Mark. 16, 15.

S. B.

Dahrga pehrle.

Mel. Schis teescham irr tas pehdejs 2c.

1.

Ro schkeeti zilweks pafaulé
Kas irr ta dahrga pehrle?
To teilschu tem, ne pafaude,
Pehz tabs tu dsennees, melle.
Kad Deewu luhgfi semnigi
Un mellefi to firfnigi;
Tad eemantofi winnu!

2.

Schi pehrle irr ta tizziba,
Kas daschu fwehtu darra,
Ta tehnu = tehnuus laimoja
Kad tee to stiprá garrá: 1)
Ká dahrgu mantu fargaja
Us Deewu stipri tizzeja.
Tobs brihnijschi ta glahbe.

3.

To Daniéls apleszina
Pec lauwahm bedré buhdams, 2)
Je Mofus daschá breesmibá
Un Jahseps behdás kluhdams: 3)
To atstune par leelu leet'
Kas glahbt warr kátru fur tas eet,
Kas tizz — un Deewu bihstahs.

4.

Zif dauds deht fwehtas tizzibas
Dshwibu saudejuschí; 4)
Bet tahdeem meers fahs piluibas
Ro gan ne dohmajuschí; —

1) Ebr. 11. nod.

2) Dahn. 6. 20.

3) 2 Mof. 12. 13. 23

4) Apust. darb. 7. 58. 59.

Tifs dohta teem ta dshwiba 5)
Dauds labbaka un skaidraka,
Kas muhschigi pastahwehs.

5.

Woi ta irr ihsta tizziba?
Kad tawas flehtis pilnas
Ne labbibu, tu fakki tá:
„Nu tizzu es no teefas!
„Schogadd' mehs maifes truhkumu
„Zeb zittu fahdu gruhbtibu,
„Nu gan wairs ne redsefnu.“

6.

Al ne! tas mellohts neganti,
Woi finni tu to laifu
Kad weená azzumirfliti
Deews negreesch sawu waigu;
Tad pohsta eet taws krahjuminsch,
Un tew irr Jareds truhkuminsch
Ka til so warri glahbtees.

7.

Bet teescham teef — ka tizziba,
Bes darbeem nomirrusi.
Kad tu nu nabbags — mazzina
Ne atrohd weenu graffi,
Un tomebr tizzi: „Deews paspehs,
„Man nabbadsinnu usturrehs!“
Reds tahda tizzib' stipra!

8.

Lapehz ar preezigs isfauzohs
No schibs pafautes schkiridams:
„Kungs! es us tewi ustizzohs,
„Kad bedré krihtu mirdams!“
Tur taps man pilnig' atmehrohts,
Tahs tizzibs-krohnis ceschkinlohts
Us muhschibu libds gallam!!

S. R . . . g.

5) Apust. darb. 7. 56.

B r i h w d r i f f e h t .

No juhrmassas = gubernements augstas waldischanas puffes: Oberlehrer G. Blaeße, Zensler. Zeligawa, tai 7. August 1856.

No. 186.